

Te nekehanga o ngā Papaneke

He aha tērā e whakaneke ana i ngā Papaneke?

www.gns.cri.nz

Whakapuakinga kōrero

Kōrerorerohia

Pēhea tā te hīta whakamahana i tētehi rūma?

Ka mahana haere te hau i te taha o te hīta, kātahi ka rere huri noa i te rūma.

Ka anga pēhea atu te hau mahana?

Māna he hau makariki e rere ana ka rewa whakarunga te hau mahana inā rā he māmā ake te hau mahana tēnā i te hau makariri. Kia mahana ngā rāpoi ngota hau ka tere ake te rere, ā, ka whakawehea hoki e tere mahana haere ai te rūma. Konei te take ka nui ake tētehi poihaui i tētehi rangi mahana.

Ka whakakapia te hau mahana e rewa ana ki te hau makariri, ā, i konei ka hua mai ko tētehi ia porohita e kīia nei ko te ia pūrū. Ka mōhio te nuinga o ngā ākonga ko te rūma o runga ake o tētehi whare te rūma wera rawa atu.

Ka taea e te tangata te hau te kite?

He uaua kia kitea te hau, heoi, ka taea e koe te whakaatu atu te rewanga o te wera ki tētehi tāwhiowhio e puritia ana i runga ake o tētehi hīta. Ka hurihuri te tāwhiowhio i te rewanga o te hau mahana.

He mahi

1. Whakaatuhia te hau wera e rewa ana, waihangahia mai he tāwhiowhio pepa, ko tāu noa he whai i ngā tohutohu, ā, whakaotia te tānga e whakaatuhia ai ngā ia hau.

2. Whakaatuhia te pūrū i ngā momo wai

- Kōhuatia he wai.
- Raua he pī ki waenganui i te kōhua.

Kia koero haere ngā pī, mā te wai wera e rewa ana i waenganui i te kōhua ngā pī e whakarewa ki runga i te niao o te kōhua. Ki te whakawera koe i te wai, ka kitea ngā pī e taka nei i te kōhua i te wāhanga mātao o te wai, ā, ka rewa anō i te wai wera e whakarewa ana i ngā pī rā.

Ka whakamahia hoki ngā nūrara 2 miniti i tēnei mahi.

Tirohia te whakaaturanga Tiriata e kitea ai tētehi atu tauira o te pūrū e taea ana te mahi i te akomanaga.

<http://www.youtube.com/watch?v=7xWWowXtuvA&feature=related>

Kōrerorerohia

He aha te hāngai o te tēnei mahi ki te nekenga o ngā papaneke o te Ao?

E kīia nei te whakamāramatanga mō te pōturi o te neke o ngā papaneke kirinuku, kei te kawea noatia e ngā ia pūrū i te nukuratarata i raro iho rā. Ko ngā toka nukuratarata wera e noho hōhonu ana ngā mea e rewa pōturi ana ki te kirinuku ka heke anō ai i te wā ka mātao haere, i konei kua hua mai tētehi ia porohita.

Nā te mātotoru me te pōturi o te nukuratarata, e 3, e 4 henemita rānei noa iho te tawhiti o te nekenga i te tau kotahi.

Kāore e paku rite te pai o te nekenga o ngā papaneke ki tērā o te wai me te hau. Nā te hākuku o ngā mea e rua ka tau pea ētehi papaneke mō ngā tau e hia mano, neke atu rānei. Kia nui rawa te pēhanga ka pakaru ngā toka, ā, ka rū te whenua i te tukunga o te pūngao

Ngā Whāinga Ako

- Āta tirohia, whakamāramahia hoki te pūrū i te hau me te wai.

Paearu Angitu

E taea ai e ngā ākonga te:

- tā tētehi ia pūrū ka whakahāngai ai ki te nekenga o ngā papaneke.

Ngā Rauemi

- Ngā tohutohu tāwhiowhio pepa.
- He kōhua, he ipurau rānei
- He taputapu whakawera
- He pī whakamātao

Vocabulary

Porohita, pūrū, ia

Te nekehanga o ngā Papaneke

He aha tērā e whakaneke ana i ngā Papaneke?

He pepa tāwhiowhio

1. Tāngia he porohita i tētehi pepa. Ka pai te pereti pepa hei whakamahi māu.
2. Whakapaipaihia ake te pepa, ā, kūtia.
3. Me tīmata i waho, kūtia tō pepa me he koru te āhua. Me whānui te kutinga kia kore ai te pepa e tīhaea.
4. Pokaina he kōhao i waenga pū, ā, tāpirihia he aho.
5. Puritia te pepa tāwhiowhio i runga ake i te hīta, i tētehi momo wera rānei.
6. Mātakina te hau wera e whakahuri ana i tō tāwhiowhio.
7. Tāngia tō tāwhiowhio i raro iho nei, ā, whakaatuhia te nekenga o te hau wera e whakahuri ana i tō tāwhiowhio.
8. Whakamāramahia ka ahatia te hau i a ia e wera haere ana.

